



Eztai-aurpegi alaiak daduzkate egun auetan Gipuzkoa'ko Moko-fiñen Elkartekoak. Donostia'ko Udalak berai etxetxo bat uztea erabaki bait-du.

Etxe au Irutasun Enparantza-inguruan arkitzen da. Obeto esateko, Enparantzaren ezker-aldeko ertz-gañean. Antziñan egaztien iltokia, mataderia, izan zan, baña aspaldian utsa zegoan.

Jakiña, orain eraberritu ta dotoretu egin bearko da, baña, dana dala, pozik egon litezke, dauden bezala, Gipuzkoa'ko Moko-fiñak. Batez ere tokia, beren eginkizunetarako —sukalde-lanak, billerak, itzaldiak, txapelketak eta abar— txit egokia bait-da.

—oOo—

Azken-aldi ontan jan-edan-gaiaz idatzi dan libururik ernagarriena, Paris'ko otsaundiko sukaldari Raymond Oliver'en *La Gastronomie à travers le monde* deritzaiona da, iñiolaz ere.

Mundu guziko jaki-prestaera berezi garaienen bilduma bat da, Baña, egia esan, Euskalerrri'koetatik bat bakarra dakar. bakallaoa Bizkai-erara.

Bere itzaurrean, lurbira osoko erriak, bakoitzaren sukalkintzamalla kontuan edukirik lau sailletan bereixten dira.

Frantzia ta Txina bakarrik datoz lenengoan; bigarreanean, orobat,

Italia, España ta Mejiko; irugarrenean, berriz, Suiza, Alemania. Ipar-Amerika ta abar, eta laugarrenean, au da, azkenengoan, Inghlaterra ta beste guziak.

—oOo—

Txina'ko sukaldea aitatu degun ezkeru, eman dezagun, oraindik orain iru gipuzkoar adiskidei Madrid'en gertatutako pasaizo baten berri.

Valverde-kaleko restaurante-txino batera joan ziran gau batean afaltzera, ta eskatu zituzten, batek, mazarro-egal-zopa; beste biak, ollo-zopa kañabera-koipearekin, eta irurak, gañera, xabaloa Tonkin-erara.

Batek, gutxi bederik, zerbait jan zuan, baña beste biak... ogia besterik ez. Ori bai, ogia ugari.

Biaramonean, Valverde-kaleko bertako trabena ezagun batera joan ziran bazkaltzera ta, bezperako gosez kitatzeko, otordu au egin zuten: zizkamizka otzak eta beroak, eltzekoa, bakallaoa, arkumea txilindron-erara ta *arroz con leche*.

Oraindik bizi dira irurak, eta *matxurarik* gabe gañera...

—oOo—

Urre-gorri xar bat balitz bezala gordetzen degu, Jose María Sa-trustegi jaunak Euskaltzaindian sarrera ofizialki egin zuan eguneko oroipengarri bat. Kartoitxo apain bat da, ta dio:

#### *Bazkaria*

Ollosalda.

Amurraina urdazpikoarekin.

Aretxekia baratze belarrekin.

Ollaskoa onyoekin.

Entsalada.

#### *Desertak*

Bizkotxa

ta

Karroin opila.

#### *Arnoak*

Xuri ta gorria.

Champagna.

Edariak.

Kafea.

Luzaide'n, 1963: Buruilak 15.

Azkenengo zenbakian berri eman genduan bezala, Donostia'ko irailleko jan-edan-txapelketa batean, Jose Ugartemendia, Villabona'ko *Beazana* deritzaion Elkartekoa, garaille gelditu zan.

Berez bear Villabona'koa, esaera zarrak dionez...

Egia esan, etzan nolanaikoa izan Ugartemendia'k txapelketa artarako gertu zigun *Egaluzea Otsabi-erara* izeneko jakia.

Onatx bere *errezeta*:

Kazuela batean, eta olio baratzurietan, erdi-gorritzen da egaluzezati eder-fresko bat. Bereala, botatzen zaizka ardo zuri garratz-xamar pittin bat eta tipula ta piper berde ugari, ta egosten da guzia.

Orobat, beste kazuela batean egosten dira ibai-amar batzuek, salda garbi, tomate-zati ta piper gorri min eta beltz piska batekin eta, guzia ondo zukutu ta iragazki batez pasa ondoren, gertutzen da salta lodi-samar bat.

Azkenik, ateratzen da egaluzea eretillu batera ta botatzen zaio gañetik saltsa, apaindurik, maira eraman baño len, ibai-amar, ogizati prejitu ta onto edo txanpiñoi batzuekin.

—oOo—

Lengo udazkenean Donostia'ko kaian jatetxe berri-berri bat idiki zan. Bertan, mota guzietako itxas-arrai ta garauak, batez ere, serbitzatzen dira. Guziak, Donostia'ko antziñako era jatorrera gertuak.

Gañera, dotorea da ta txukun-garbia. Baliteke, ordea, aukeran txikitxoia izatea, baña, tira, aziko da noski, baldin jendeak bertarako orain arte bezalako joerarekin jarraitzen badu beintzat.

—oOo—

Orain egun batzuek papertxo zar bat erori zan gure eskuetan. Gutxienez, irurogei urte izango zituan, eta bertan Gipuzkoa'ko lengo mendeko Anaitasun baten erabaki batzuek ezartzen ziran.

Erabaki aietako batek zion:

“Sozio guziak beartuak daude Anaitasun'eko billeretara etortzea ta, baldin bat edo batek utsegiten badu, aterako da ta edango da bere kontura botilla-ardo bat”.

—oOo—

Ondoren ezartzen degun izkirimiria, orain irurogei ta bi urte, donostiar *humorista* jatorra izan zan Bitoriano Iraola'k *Ibaizabal* aldizkarian argitaratutakoa da.

- Martín: mundu ontan zorionekoa izateko, aski dituk iru gauza.
- Zer da lenengoa?
- Belarra, piparako.
- Bigarrena?
- Pattarra.
- Eta irugarrena?
- Beste pattarra piska bat.

—oOo—

Bein batez, eta *interview* batean, idazle ta moko-fiñ gain-gañekoa dan Jose Pla'ri, ea zein zan beretzat jakirik onena, galdegin zioten. Ta erantzun zuan:

—Zozo erria, Borgoña'ko urte on bateko ardoarekin.

—oOo—

Frantzesen eta alemanen arteko 1870'garren urteko gerra oraindik bukatu gabea zan.

Egun batean, Sedan-inguruko kafetxe batera eldu zan Bismarck, esanaz bere lagunei:

—Ea ementxe kafe on bat artzen degun.

Ta, barrura sartu zanean, galdegin zion etxeakoandreaki:

—Txikoriarik ba'aldadukazu?

—Bai, jauna.

—Ekar zazú dadukazun guzia, nik ongi baño obeto pagatuko dizut-eta.

Ekarri zuean etxeakoandreak pilla eder bat, galdegin zion berriro Bismarck'ek:

—Geiago gelditzen alzaizu?

—Ez, jauna, ez.

—Orduan ekar zazu orain guzientzat kafe bero-beroa.

—oOo—

“Baldin ardoak gaitzik egiten badu, ura daramakialako da”. Sevilla'n entzundako ateraldia.

A. A.